

LISINSKI
SUBOTOM
SVIJET NA
DLANU

23/24

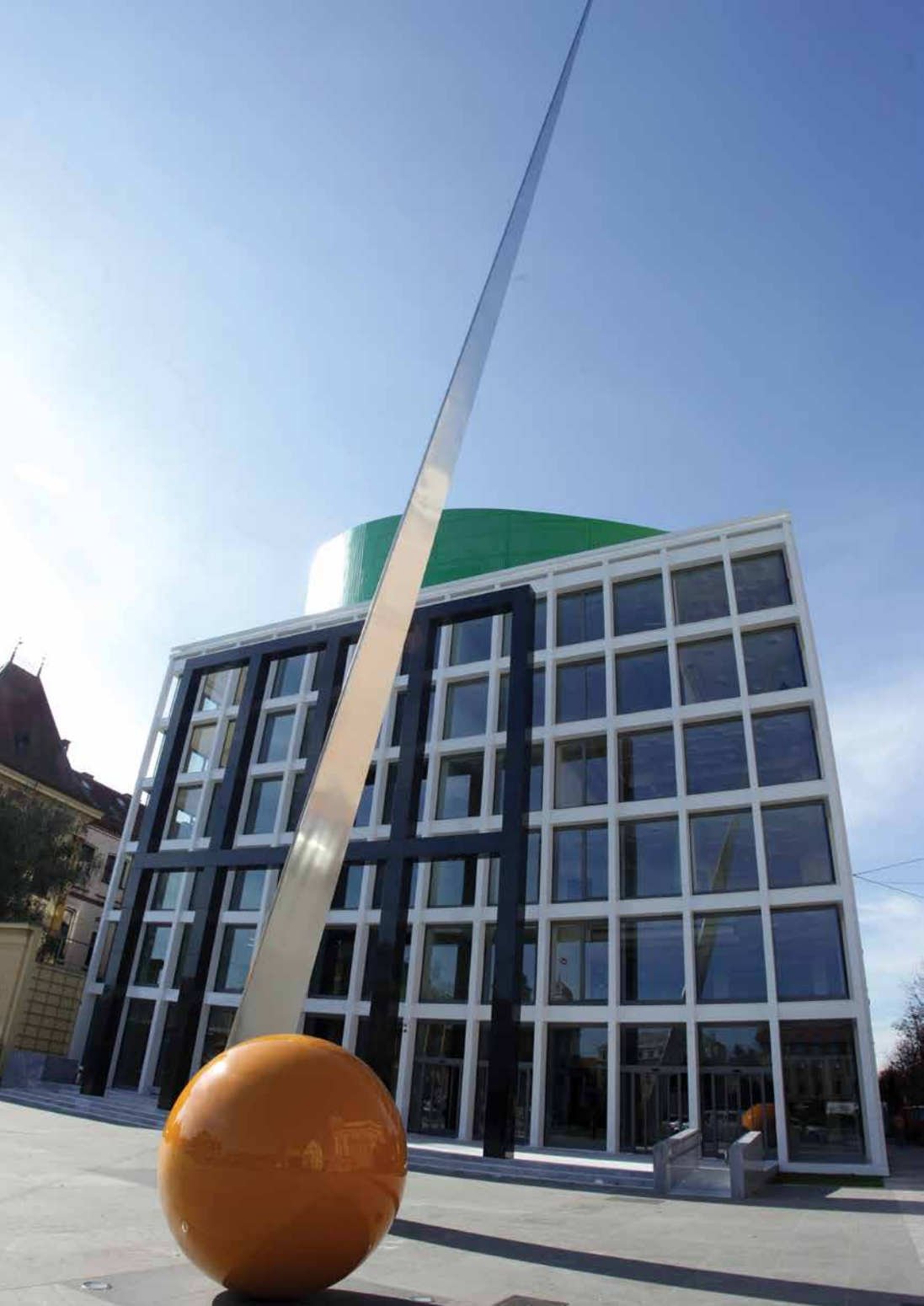
GLAZBA SJEĆANJA I IZAZOVA

Subota, 18. studenoga 2023. u 19.30

MUZIČKA AKADEMIJA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Solisti, Zbor i Simfonijski orkestar Muzičke akademije Sveučilišta u Zagrebu

DAWID RUNTZ, dirigent

Glazba sjećanja i izazova

Josip Prajz: Misa za soliste, zbor i orkestar

I. Kyrie

II. Gloria

III. Credo

IV. Sanctus - Benedictus

V. Agnus Dei

* * *

Witold Lutosławski: Koncert za orkestar

Intrada: Allegro maestoso

Capriccio notturno ed Arioso: Vivace

Passacaglia, Toccata e Corale: Andante con moto – Allegro giusto

Nakon koncerta s umjetnicima razgovara Srđana Vrsalović.

100 GODINA GLAZBE:
UČENJEM, STVARANJEM,
ISTRAŽIVANJEM...

MUZIČKA AKADEMIJA SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

REKTOR: prof. dr. sc. Stjepan Lakušić

DEKAN: Igor Lešnik, prof. art.

DIRIGENT: Dawid Runtz

SOLISTI:

Rea Veseli, sopran, 2. g. studija pjevanja

Vinka Siladi, alt, 3. g. studija pjevanja

Lovre Gujinović, tenor, 1. g. studija pjevanja

MENTORI SOLISTA:

Alexei Tanovitski, doc. art. (Rea Veseli)

Vlatka Oršanić, prof. art. (Vinka Siladi)

Martina Gojčeta Silić, prof. art. (Lovre Gujinović)

SIMFONIJSKI ORKESTAR MUZIČKE AKADEMIJE SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

PRVE VIOLINE

Martin Draušnik, koncertni majstor,
Matea Kasaić Drakšić, Gustav
Kujundžić, Dalia Cossetto, Alisiya
Mudryk, Ema Smiljanić, Katarina
Kocelj, Jana Palac, Borna Bugar,
Lovro Bratonja, Doris Tkalčević,
Mykola Havryliuk, Veronika Anđelić,
Katarina Belobrajdić

DRUGE VIOLINE

Letizia Ulika Roce, Paula Bukvić,
Ante Labetić, Lana Plančić, Ana
Vidojević, Lucia Lyon, Jelena
Mimica, Michael Heaton, Lorena
Marković, Vesna Palčok, Mihael
Šišić, Margareta Pitić

VIOLE

Marija Lalović, Josip Pavlek, Tin
Reba, Tonka Philips, Ina Kumer,
Luka Kanceljak, Katarina Gregorin,
Pavle Franković, Bruno Tarbuk, Sara
Nikolina Čehić

VIOLONČELA

Lucija Mušac, Ana Majer, Karla
Kostović, Vid Krpan, Karla Jelena
Miličević, Antonija Pavić, Alida
Cossetto, Anamarija Bukovnik

KONTRABASI

Antal Papp, Niko Kos, Marko
Rajtora, Karlo Filipec, Danijel Toth

FLAUTE

Doris Vincek, Maja Mustapić (+
picc. 2), Ana Kovačev (+ picc. 1)

OBOE

Ivan Baričević, Petra Domšić, Ema
Jančetić (+ engleski rog)

KLARINETI

Lucija Bošković, Marta Burazer,
Sven Kadoić Balaško (bas klarinet)

FAGOTI

Tara Lešnik, Sarah Velić, Isabella
Roxas Đuka (+ kontrafagot)

ROGOVI

Hrvoje Grah, Lucija Škrinjarić, David
Vlah, Mihaela Sušić

TRUBE

Luka Halužan, Marko Mumlek,
Lovro Čutić, Patrik Palić

TROMBONI

Filip Šeremet, Tin Štefanić, Dorian
Kovačić, Filip Mandušić

TUBA

Karlo Dijanić

HARFE

Marta Čiković, Nina Šeparović,
Ellen Široka

KLAVIR

Ružica Radoš, Borjan Oliver

ORGULJE

Magdalena Muše

TIMPANI

Franco Štrbac

UDARALJKE

Svit Štarkl, Alena Antošina,
Josip Brajčić, Lucija Kovačić,
Dane Franolić

ASISTENTI DIRIGENTA:

Ivan Šćepanović, 5. g. studija
dirigiranja

Pavao Mašić, 4. g. studija
dirigiranja

MENTORI:

Mladen Tarbuk, prof. art.
Tomislav Fačini, prof. art.

VODITELJ ORKESTRA:

doc. Matija Fortuna

POSLUŽITELJ ORKESTRA:

Zoran Boch

ZBOR MUZIČKE AKADEMIJE SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

SOPRANI

Adela Balić, Klara Baraba, Nika Bjelovučić, Laura Cahun, Dorotea Corelj, Sanja Čuić, Valentina Đuka, Darija Gazdek, Luce Granić, Lorena Jejčić, Jelena Knezović, Yulii Kobzieva, Sara Koljnrekaj, Marie Kossjanenko, Ema Kovačević, Helena Kralj, Tena Kramar, Inon Međugorac, Klara Pavlović, Mia Raguž, Tereza Sabo, Anja Sekulić, Gabriela Šlegl

ALTOVI

Dora Bundić, Lora Breški, Lena Brkljačić, Ana Čehaić, Magda Galić, Amra Hajdarević, Matea Jončić, Sara Klikić, Nada Tomica Klišanin, Lara Knežević, Valentina Kovačev, Svitlana Kyrillova, Marina Magerl, Evelin Miličić, Katja Mundar, Antonija Pejčinović, Lilasukhi Rubčić, Tamara Stipić, Laura Sućec, Rozarija Talijančić, Sara Vranić, Mihaela Vukelić, Ema Zadro, Dora Žarinčić

TENORI

Marko Crnko, Reza Fekri Kenazeh, Tomislav Ferderber, Tomislav Jukić, Erik Maryankowski, Mateo Mikulić, Petar Poljak, Dorian Posavac, Lorenzo Radović, Patrik Tomac, Danijel Vukelja, Mihael Žipovski

BASOVI

Sven Babić, Lovro Bakula, Josip Berend, Josip Galić, Emanuel Golomejić, Ivan Habazin, Roberto Hren, Luka Ivezić, Lovro Ivić, Sandro Jemrić, Krešimir Klepo, Sven Korać, Marco Küpper, Fran Leko, Fran Lisec, Dinko Magenhajm, Gabriel Mažuran, Maro Morača, Danijel Omerčahić, Matija Patrčević, Matej Poletar, Lovro Rovčić, Joel Špiček, Jakov Žarković, Matija Živičnjak

PRIPREMA ZBORA:

Jasenska Ostojić, prof. art.

Tomislav Fačini, prof. art.

Pavao Mašić, 4. g. studija dirigiranja

IZVRŠNA PRODUKCIJA:

Vesna Rožić

DAWID RUNTZ je šef dirigent Zagrebačke filharmonije od siječnja 2021., a od 2017. glavni dirigent Poljske kraljevske opere. Od tada mu neprestano raste međunarodni ugled zbog njegove besprijekorne i elegantne tehnike, čvrstog vladanja kompleksnim skladbama, izvanrednog osjećaja za glazbu, učinkovite komunikacije i nastupa koji izazivaju snažne emocije. Runtz živi i radi u Varšavi, a debitantski dirigentski nastup imao je 2016. godine ravnajući Varšavskom filharmonijom, nakon što je diplomirao na Glazbenom sveučilištu *Frédéric Chopin* u klasi maestra Antonija Wita. U međuvremenu je kao gostujući dirigent nastupao s većinom najuglednijih poljskih orkestara i stekao reputaciju jednoga od najkarizmatičnijih dirigenata novijega naraštaja u ovom dijelu Europe. Najistaknutija gostovanja maestra Runtza uključuju uspješni prvi nastup u Japanu s Pacifičkim festivalskim orkestrom, kad je dirigirao izvedbom simfonijske pjesme *Don Juan* Richarda Straussa na završnom koncertu, litavsku turneju s Varšavskim simfonijskim orkestrom u povodu stote obljetnice neovisnosti Republike Poljske, na kojoj su izvođeni Koncert za gudački orkestar Grazyne Bacewicz, Koncert za violinu br. 2 Henryka Wieniawskog i Sedma

simfonija Ludwiga van Beethovena, potom uključuju koncert otvorenja Festivala *Krzysztof Penderecki* s Varšavskom filharmonijom u povodu 85. godišnjice skladateljeva rođenja i koncert s istim orkestrom na 10. festivalu *La Folle*, kao i nastupe s Nacionalnim simfonijskim orkestrom Poljskoga radija, Orkestrom Giovanile Luigi Cherubini, Orkestrom Akademije *Ludwig van Beethoven*, Krakovskim simfonijskim orkestrom i Orkestrom Poljskoga radija, između ostalih. Ove je godine Dawid Runtz dirigirao Poljskim simfonijskim orkestrom mladih glazbenika Sinfonia Iuventus na 25. Uskrsnom festivalu *Ludwig van Beethoven* u Varšavi, na čijem je repertoaru bila Beethovenova *Uvertira Egmont*, Haydnov Koncert za trubu i orkestar u Es-duru i Mozartova Simfonija br. 36 u C-duru. Maestro Dawid Runtz debitirao je kao operni dirigent 2015. godine u izvedbi opere *Orfej* Dariusza Przybylskog u Varšavskoj komornoj operi. Iste je godine počeo trogodišnju suradnju s Nacionalnom operom Velikoga varšavskog kazališta, u kojoj je asistirao u produkcijama Mozartovih opera *Titova milost* i *Čarobna frula*, Verdijeve opere *Nabucco* te u izvedbi baleta *Oluja* na glazbu Henryja Purcella, Thomasa Tallisa, Roberta Johnsona, Matthewa Lockea i Michela van der Aaa. Maestrov aktualni angažman u Poljskoj kraljevskoj operi obuhvaća dirigiranje dvjema novim produkcijama po sezoni i redovite nastupe usklopuserija koncerata Opere. Njegov tamošnji repertoar uključuje premijere opera *Seviljski brijač* Gioachina Rossinija, *Figarov pir*, *Così fan tutte* i *Lažna vrtlarica* Wolfganga Amadeusa Mozarta te izvedbu opere *The Haunted Manor (Ukleti dvorac)* Stanisława Moniuszskog. U prethodna postignuća kojima je maestro Runtz brusio svoje dirigentske vještine ubraja se sudjelovanje na drugoj Talijanskoj opernoj akademiji Riccarda Muttija (2016.), gdje je radio na Verdijevoj operi *La Traviata* pod paskom samoga Riccarda Muttija kao najmlađi od četvorice pomno odabranih polaznika. Također je sudjelovao u prestižnoj majstorskoj radionici s Kraljevskim Concertgebouw orkestrom u Amsterdamu, koju je vodio Daniele Gatti (2017.). Dirigirao je izvedbom Mozartove Simfonije u g-molu br. 40, Mahlerove Četvrte simfonije i Stravinskijeva baleta *Petruška*. Maestro Runtz surađivao je s uglednim skladateljem filmske glazbe Zbigniewom Preisnerom na snimanju glazbe za filmove *Valley of Shadows* (redatelj Jonas Matzow Gulbrandsen, 2017.), *Lian Qu 1980* (redatelj: Feng Mei, 2020.) i *Man of God* (redateljica Jelena Popović, 2020.). Godine 2018. osvojio je treću nagradu i nagradu publike na 1. Međunarodnom natjecanju dirigenata u Hong Kongu, u čijoj je završnici dirigirao izvedbom Brahmsove Simfonije u F-duru br. 3. Iste godine surađivao je s Bostonskim simfonijskim orkestrom na njihovoj audiciji za pomoćnog dirigenta. Tijekom boravka u SAD-u polazio je poznate majstorske radionice dirigiranja u sklopu festivala glazbenog centra Tanglewood. Taj poljski dirigent ujedno je dobitnik brojnih poljskih dirigentskih nagrada i stipendija, a bio je i pomoćni dirigent maestru Varšavske filharmonije Jaceku Kaspszyku tijekom umjetničke sezone 2017./2018. kao dobitnik stipendije poljskoga Ministarstva kulture i narodne baštine. Dawid Runtz predaje na Glazbenom sveučilištu *Frédéric Chopin* u Varšavi, gdje je nedavno stekao doktorat glazbene umjetnosti na području dirigiranja.

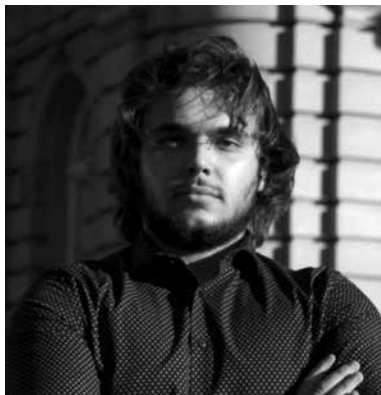
REA VESELI (Wermelskirchen, 1994.) magistrirala je primijenjenu kemiju na Fakultetu kemijskog inženjerstva i tehnologije u Zagrebu, a potom se vratila prvoj ljubavi – pjevanju, koje je njegovala još kao članica Akademskoga zbora *Ivan Goran Kovačić*, a potom u Glazbenoj školi *Iva Kuprešak* u Zagrebu, u klasi profesorice solopjevanja Arijane Gigliani-Philipp. U kratkom vremenu postiže velik uspjeh osvajajući prvu nagradu na Natjecanju *Stojan Stojanov Gančev* u Zagrebu te posebnu nagradu Zagrebačkoga komornog orkestra, dok na Natjecanju *Lazar Jovanović* u Beogradu 2021. osvaja drugu nagradu u kategoriji profesionalnih pjevača do 33 godine. Polaznica je i međunarodnoga opernog seminara pjevanja i glume *Canto Vocal Programs* Zagreb, koji održavaju suradnice Metropolitan Opere (završnica je bio gala-koncert u Galeriji Klovičevi dvori). Nakon završena dva pripremna razreda, 2022. upisuje se na Muzičku akademiju u Zagrebu, u klasi profesora Alexeia Tanovitskog. Na prvoj godini studija ponovno osvaja prvu nagradu na Natjecanju *Stojan Stojanov Gančev* te posebnu Nagradu *Milka Trnina* Hrvatskoga kulturnog društva *Napredak*. Utjelovila je i lik *Noćne ure* u studentskoj produkciji opere *Amfitrion* Borisa Papandopula u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu, u svibnju 2023., za koji dobiva Rektorovu nagradu.

VINKA SILADI (Čakovec, 2000.) nakon završetka osnovne Glazbene škole *Miroslav Magdalenić* u Čakovcu, upisuje teoriju glazbe i solopjevanje u klasi Margaret Matišić u srednjoj glazbenoj školi u Varaždinu. Osvajala je međunarodne nagrade na natjecanjima, među kojima se ističu *Lav Mirski*, *Viva la musica*, *Kornelije* i dr. Pjevala je u sklopu 48. Varaždinskih baroknih večeri kao talentirana učenica uz pratnju Varaždinskoga komornog orkestra. Godine 2019. upisuje studij glazbene pedagogije, a dvije godine poslije i solopjevanje u klasi profesorice Vlatke Oršanić na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu. Pjevala je Mozartovu Veliku misu u c-molu sa Zborom Hrvatske radiotelevizije uz pratnju Simfonijskoga orkestra HRT-a pod ravnanjem norveške dirigentice Grete Pedersen. U studenome 2022.

debitirala je u Hrvatskom narodnom kazalištu u Varaždinu u operi *Pjesma iz buke: Životi i smrti Isabelle Eberhardt* suvremene skladateljice Missy Mazzoli. U sklopu Pasijske baštine Zagreb bila je jedna od solistica u izvedbi skladbe *Stabat mater* Giovannija Batiste Pergolesija. U svibnju 2023. prvi put je nastupila u studentskoj produkciji opere *Amfitrion* Borisa Papandopula u ulozi *Charis* u Hrvatskom narodnom kazalištu u Zagrebu.

LOVRE GUJINOVIĆ (Split, 2003.) osnovno glazbeno obrazovanje stekao je u Glazbenoj školi Josipa Hatzea u Splitu na odjelu za gitaru. Tijekom srednjoškolskoga obrazovanja pjeva u zboru IV. gimnazije *Marko Marulić* pod vodstvom prof. Tomislava Veršića. Potkraj 2020. ozbiljnije se počinje baviti pjevanjem pod mentorstvom profesorice Branke Pleštine Stanić. U travnju 2021. postaje vanjski član Zbora Hrvatskoga narodnog kazališta u Splitu pod vodstvom Vetona Marevcija, a iste godine sudjeluje i na Splitskom ljetu. Angažman nastavlja u svim projektima opernih kazališnih sezona 2021./2022. i 2022./2023. Kao operni solist debitirao je u ulozi *Glasnika* u operi *Aida* na Peristilu na 68. Splitskom ljetu. Tijekom prošle sezone, 2022./2023., tumačio je uloge *Gastonea* u *La Traviati*, *Vrhovnoga suca* u *Krabuljnom plesu* i *Izurana Alije – Beje* u *Mili Gojsalića*. Od rujna 2023. studira solopjevanje u klasi prof. Martine Gojčete Silić na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu.

Djelujući od osnutka Muzičke akademije 1921., **SIMFONIJSKI ORKESTAR I ZBOR MUZIČKE AKADEMIJE SVEUČILIŠTA U ZAGREBU** okupljaju studente svih odsjeka i studijskih godina te su njezini reprezentativni ansambli. Okušavajući se u stilski raznovrsnom i složenom repertoaru, Zborom i Simfonijskim orkestrom ravnali su ugledni dirigenti: Nikša Bareza, Igor Kuljerić, Zoran Juranić, Vladimir Kranjčević, Uroš Lajovic, Milan Horvat, Igor Gjadrov, Pavle Dešpalj, Aleksandar Kalajdžić, Alun Francis, Mladen Tarbuk i drugi. Simfonijski orkestar i Zbor Muzičke akademije publici se redovito predstavljaju interpretativno zahtjevnim djelima, poput Bachove *Muke po Ivanu*, Brahmsova *Njemačkog rekviijema*, Mendelssohnovih oratorija *Elias* i *Paulus*, Mahlerove Druge simfonije, Beethovenove Devete simfonije, Mozartova *Rekviijema*, Orffove kantate *Carmina Burana*, *Istarskih freski* Borisa Papandopula, dramatskog oratorija *Ivana Orleanska na lomači* Arthura Honeggera, Mahlerove Osme simfonije, Brittenova *Ratnog rekviijema* itd. Uz Zbor i Simfonijski orkestar Muzičke akademije solisti pjevačkoga odsjeka ostvarili su i velike operne projekte. U suradnji sa studentima i mentorima Akademije dramske

umjetnosti, Akademije likovnih umjetnosti, Tekstilno-tehnološkog fakulteta i Arhitektonskog fakulteta (studija dizajna) realizirane su, među ostalim, izvedbe nekoliko opera Wolfganga Amadeusa Mozarta, *Ivan Grozni* Sergeja Prokofjeva, *Carmen* Georges Bizeta, *Slavuj* Igora Stravinskog, praiizvedba opere *Madame Buffault* Borisa Papandopula i *Pepeljuge* Julesa Masseneta te opere/basne *Animal Farm* Igora Kuljerića i *Amfitriona* Borisa Papandopula, sve u režiji naših vrhunskih redatelja. Mentor Simfonijskoga orkestra Muzičke akademije je Mladen Tarbuk, a Zbora Muzičke akademije Jasenka Ostojić. Oba ansambla redovito nastupaju i zasebno, pružajući studentima priliku za upoznavanje i izvedbu najvrjednijih djela zbornske i orkestralne literature.

JOSIP PRAJZ (Požega, 1994.) osnovnoškolsko i srednjoškolsko glazbeno obrazovanje stječe u Glazbenoj školi Požega. Na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu diplomirao je teoriju glazbe *magna cum laude* (2019.) te kompoziciju u klasi prof. Srečka Bradića (2022.). Među osvojenim nagradama na glazbeno-teorijskom području ističe se treća državna nagrada na natjecanju *Školski laboratorij s temom Fibonaccijev niz u glazbi*. Angažiran je u vođenju amaterskih pjevačkih zborova te trenutno vodi Mješoviti zbor Glazbene škole Vatroslava Lisinskog u Zagrebu, Pjevački zbor medicinskih sestara *Immaculata* iz Požege, Mješoviti župni zbor u Kaptolu i Zbor mladih požeških glazbenika, s kojima ostvaruje brojne zapažene koncerte diljem Hrvatske i inozemstva te praizdvedbe i nekoliko vlastitih skladbi. Sudjeluje u međunarodnom *Erasmus+* projektu *Brass'n'roll* muzičkih akademija iz Zagreba, Ljubljane i Budimpešte, s praizdvedbom skladbe za veliki *brass* ansambl. U njegovu je skladateljskom opusu pedesetak skladbi, od skladbi za solističke instrumente do velikih vokalnoinstrumentalnih sastava. Dosad su mu skladbe bile izvođene na Muzičkoj akademiji u Zagrebu (Gudački komorni orkestar i Simfonijski orkestar Muzičke akademije, Nonet saksofona i drugi studentski ansambli, Zagrebački solisti), u Hrvatskom glazbenom zavodu (Cantus Ansambl), na Tribini *Darko Lukić* (crkva sv. Franje u Zagrebu), na otoku Visu (HGG Vis), Memorijalu *mo. Vinko Lesić* u Splitu, u Bolu na otoku Braču, Preku na otoku Ugljanu, Sinju, Zadru, Puli, na Muzičkom biennalu Zagreb (ansambl *Sorgo*), na Majskom muzičkom memorijalu *J. Š. Slavenski* u Čakovcu, na Glazbenim večerima u Sv. Donatu (Zadar), Danima Milka Kelemena u Slatini, u Grožnjanu, Slavonskom Brodu, Daruvaru, Lipiku, Pakracu, Požegi, Kaptolu, Virovitici, kao i u inozemstvu (Glazbeno sveučilište *Fryderyk Chopin* u Varšavi; u Rimu na poziv Zaklade *Domenico Bartolucci*, Akademija za glazbu u Ljubljani, Akademija *Ferenc Liszt* u Budimpešti). Surađuje s mnogim istaknutim glazbenicima, na čije inicijative sklada njima posvećene skladbe; ističu se *Sursum corda* za orgulje, uvrštena na diskografsko izdanje Alena Kopunovića Legetina, i *Tilgres*, koncert za violu i simfonijski orkestar, napisan za violisticu Andreju Nikolić. Josip Prajz je zaposlen u Glazbenoj školi Vatroslava Lisinskog, gdje predaje teorijske glazbene predmete i vodi Mješoviti zbor. Dobitnik je Dekanove nagrade za akademsku godinu 2019./2020., kao i Rektorove nagrade za autorske skladbe *Aluzije linearnosti* u izvedbi Cantus Ansambla i *Con spirito!* u izvedbi Zagrebačkih solista.

Specifičnost glazbenog iskustva i obrazovanja koje je oblikovalo glazbeni put mladog Josipa Prajza dovelo ga je i do pisanja velike forme, na

poticaj skladatelja Srečka Bradića, njegova profesora i mentora na studiju kompozicije. **Misa za soliste, zbor i orkestar** nastala je na završnoj godini njegova studija 2022. godine. „Bila je to uzbudljiva i prije svega radna godina jer je pala odluka da pokušam pisati za najveći mogući sastav: veliki orkestar, mješoviti zbor i soliste.“ Od početnih skica do konačnog rezultata prošla je godina dana, tijekom koje se skladatelj, osim susreta i rada s velikim izvođačkim aparatom, suočio i s izazovom formuliranja oblika Mise. Upravo je neposredno iskustvo muziciranja, izvođenja i proučavanja sličnog repertoara bilo ključno za Prajzovo skladanje Mise. Duboko inspiriran religijskim osjećajima i iskustvom pjevanja misa, kao i posezanjem za uzorima poput Bacha, Mozarta, Haydna, Beethovena, Brucknera, Gounoda itd., Prajz odabire latinski jezik, „koji odiše posebnom svečanošću i kojim su se služili i navedeni skladatelji. Mnoge od tih misa srećom sam upoznao pjevajući po raznim zborovima, tako da sam se, skladajući svoju, osjećao zaista kao kod kuće, na svom terenu. Imajući u uhu nezaboravne zvučne impresije i neobjašnjive momente koje su skladatelji upisali u svoje partiture, i ja sam pokušao barem stvoriti prilike da izvođači ožive i proizvedu takve momente.“ Gotovo u svakom od pet stavaka Prajz je instinktivno citirao ili parafrazirao elemente pučke crkvene tradicije te iz njih razvijao glazbene situacije tradicionalnim kompozicijskim postupcima, jednostavnim naslojavanjem, koegzistiranjem, aleatorikom, suprotstavljanjem itd. „Izvođački aparat nudio je nebrojene mogućnosti pa je ponekad bilo teško suzdržati se od korištenja punog zvučnog potencijala. Pažljivo će uho u Misi prepoznati citirane elemente gregorijanske mise *Orbis factor*, potom česti *homage* Bruckneru u masivnosti pojedinih blokovskih situacija, malo folklornog pjevanja ili natruhe jedne naše ‘najpopularnije’ pučke mise“, naveo je Josip Prajz.

Misa Josipa Prajza oblikovana je kroz pet stavaka koji su uglazbljenja pet nepromjenjivih dijelova mise na latinskom jeziku. To su stavci *Kyrie*, *Gloria*, *Credo*, *Sanctus – Benedictus* i *Agnus Dei*. Solističke dionice iznose sopran, alt i bariton, koji nastupaju uz mješoviti zbor, veliki simfonijski orkestar i orgulje. U prvom stavku *Kyrie* solistički nastupa sopran, kojemu se u drugom stavku pridružuje alt. U trećem i četvrtom stavku prisutna su sva tri solista, dok u posljednjem stavku, *Agnus Dei*, nastupa ponovno samo sopran, kao u početnom stavku. Mješoviti zbor nerijetko se dijeli na osam ili više glasova, što je posebno istaknuto u stavku *Gloria*. Orkestar je sastavljen od dvije flaute, dvije oboe, dva klarineta (B), bas-klarineta, dva fagota i kontrafagota. Od limenih puhača prisutni su kvartet rogova (F), dvije trube, tri trombona i tuba, dok uz cijeli niz udaraljki (timpani, trokutić, *crotales*, činele, *glockenspiel*, mali bubanj, tom-tom, gong, bas-bubanj te tam-tam) skladatelj uključuje čelestu i velike orgulje, harfu i sekciju gudača. Upravo je pristup orkestraciji izravna veza s poljskim uzorom Witoldom Lutosławskim, čiji je Koncert za orkestar, koji slušamo večeras, bio važna karika u obrazovanju mladoga Josipa Prajza. Prema njegovu je primjeru pristupao tretiranju orkestra, što je vidljivo primjerice u valceru u stavku *Benedictus*. Što se tiče kompozicijsko-tehničkih postupaka, Josip Prajz u diplomskom radu, u kojem detaljno analizira formu *Mise*, navodi

ispreplitanje različitih skladateljskih tehnika po odsjecima skladbe te objašnjava: „Vidljivi su aleatorički odsjeci, polifoni odsjeci, posve tonalitetni odsjeci, u kojima se mogu pratiti harmonijske funkcije pojedinih akorda. Vidljivi su također minimalistički postupci, poput ponavljanja jednog te istog materijala dulje vrijeme. Također, formalno se mogu pratiti razvoji pojedinih ideja oblikovani na doista klasičan način: iznošenje materijala, varirano ponavljanje te nastavak. Materijali ponekad izviru jedan iz drugoga, ponekad postupno nastaju na licu mjesta, a ponekad nastupaju kao već unaprijed oblikovane fraze. Svi stavci, izuzev *Glorie*, završavaju u nestajanju. Početak i kraj Mise povezani su tonalitetnim odnosom e-mola i E-dura. To je novo djelo skromni doprinos hrvatskoj glazbenoj literaturi za soliste, zbor i orkestar sakralne tematike koje će pravi oblik poprimiti tek u izvedbi.“

Praizvedba Mise u interpretaciji izvođačkih snaga studenata Muzičke akademije koji su i prije imali prilike izvoditi Prajzove skladbe, logičan je i hvalevrijedan edukativni i umjetnički pothvat kojim se potaknulo stvaralaštvo mladih hrvatskih autora i komunikacija s mladim izvođačima. Dodatnu vrijednost i snagu toj izvedbi daje prigoda ovoga koncerta, naslovljenog *Glazba sjećanja i izazova*, koji će biti održan na Dan sjećanja na žrtve Domovinskoga rata i Dan sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje. Suradnja studenata s vrhunskim dirigentom i izvedba u cijenjenom ciklusu *Lisinski subotom*, dala je najbolje uvjete za produkciju i umjetnički život nove skladbe Josipa Prajza, a time i priliku za kvalitetnu promociju hrvatskoga glazbenog stvaralaštva. Programski smještena uz naočigled oprečan Koncert za orkestar jednoga od doajena suvremene glazbe 20. stoljeća Witolda Lutosławskog, Misa za soliste, zbor i orkestar stavlja slušatelje pred izazov istraživanja suodnosa i poveznica među skladbama. Kao vezu tih dvaju djela skladatelj Mladen Tarbuk navodi „povratak korijenima narodnog pjevanja i glazbovanja. Lutosławski piše svoj Koncert kao svojevrtni poljski odgovor Bartókovoj istoimenoj skladbi i poseže pritom za melodijskim praformama koje nalazi u šleskim narodnim pjesmama. [...] Nasuprot tome, Prajz u svojoj Misi traži put natrag iz izrazito suvremenog disonantnog zvuka u jednostavni slog hrvatskih pučkih crkvenih pjesama. U oba slučaja nastala su začudna djela, prepuna jakih, dramatičnih kontrasta između atomiziranih struktura avangarde i jednostavnih dijatonskih melodijskih formula.“

WITOLD LUTOSŁAWSKI (Varšava, 1913. – Varšava, 1994.) istaknuti je poljski skladatelj koji se smatra osnivačem tzv. poljske škole, važne za razvoj i smjer avangarde prošloga stoljeća. Autentičnost skladateljskoga jezika, bogatog i raznolikog u izražajnom potencijalu, izgradio je vještim inkorporiranjem elemenata poljskih tradicijskih pjesama, dodekafonije i atonalitetnog kontrapunkta uz kontrolirane improvizacije na tragu aleatoričkih skladbi, zadržavajući elemente konvencionalne harmonije i melodije. Rođen je u uglednoj obitelji poljske vlastele. Njegov otac Józef, aktivan u politici kao član Nacionalne demokratske stranke *Endecja* tijekom ruske revolucije, pogubljen je bez suđenja kad je Witoldu bilo samo

pet godina. Dok je njegova majka pokušavala obnoviti obiteljska imanja, Lutosławski se sve više bavio glazbom. Na Sveučilištu u Varšavi počeo je studirati matematiku, ali se usmjerio prema glazbi te je na varšavskome Konzervatoriju završio studij klavira (1936.) i kompozicije (1937.). Iako se upisao na Konzervatorij s nadom da će pohađati nastavu kod Karola Szymanowskog, kompoziciju je završio u klasi Witolda Maliszewskog, učenika Rimski-Korsakova, čije je utjecaje, ponajprije u smislu ljubavi prema raskošnom orkestralnom zvuku, ali i složenim, zasićenim teksturama koje podsjećaju na Szymanowskog, inkorporirao u vlastiti rukopis. Početak Drugoga svjetskog rata zaustavio je njegove planove za nastavak studija u Parizu. Nedugo nakon primanja u vojsku, zarobili su ga nacisti kojima je uspio pobjeći, pridružujući se potom majci i starijem bratu Jerzyju u Varšavi, dok je njegov drugi brat Henryk umro u koncentracijskom logoru. U okupiranoj Varšavi Witold je nastupao s kolegom skladateljem Andrzejem Panufnikom u duu, izvodeći popularne i subverzivne pjesme. Na njihovu repertoaru bile su i *Paganini varijacije* Lutosławskoga, jedne od rijetkih mladenačkih skladbi koje su preživjele razaranje Varšave. Njegova predratna djela, među kojima se ističu Simfonijske varijacije (1938.), karakterizira neoklasicistički jezik, često prožet tradicijskim napjevima. Međutim, nakon rata, Lutosławski se okrenuo modernijem glazbenom jeziku, kao u atonalitetnoj Prvoj simfoniji (započetoj 1941.), koja je nakon praizvedbe 1948. godine zabranjena zbog „formalizma“. Taj je čin potaknuo Lutosławskog da se usredotoči na stvaranje funkcionalne glazbe, pišući dječje pjesme i glazbu za filmove, uz neke skromne skladbe temeljene na tradicijskom materijalu, sve dok ta ograničenja nisu ublažena sredinom pedesetih godina 20. stoljeća. „Lutosławski se prilagodio političkoj praksi, razvivši idiom koji je izrazito osoban i moderan, ali koji je ipak odavao potrebno poštovanje populističkim narodnim izvorima“, istaknuo je glazbeni pisac James M. Keller (2017.). Prvu od brojnih državnih nagrada Lutosławski je dobio 1955., ubrzo nakon što je skladao Koncert za orkestar (1950.–1954.) koji je nastao radom na folklornim izvorima. Upravo mu je ta skladba osigurala ugled vodećega skladatelja svojega naraštaja, posebno nakon prebjega njegova istaknutog suvremenika Andrzeja Panufnika u Englesku. Radikalniji izraz Lutosławski je dosegnuo u *Žalobnoj glazbi* (*Musique funèbre*, 1954.–1958.), dodekafonijskoj skladbi posvećenoj uspomeni na mađarskoga skladatelja Bélu Bartóka. Djelo mu je donijelo međunarodno priznanje, ali i prekretnicu u opusu. Sljedećih godina, kako se kulturna klima opuštalala, Lutosławski je nastavio razvijati složeniji skladateljski jezik u smjeru eksperimenata, kao što su četvrttonovi i kontinuirano istraživanje

instrumentalne boje, dok se u *Venecijanskim igrama* (*Jeux vénitiens*, 1961.) prvi put očituje skladateljeva osobita primjena aleatorike (tzv. aleatorički kontrapunkt). Njegov se ugled skladatelja, pijanista, dirigenta i pedagoga nadaleko proširio pedesetih i šezdesetih godina prošloga stoljeća u Poljskoj i izvan njezinih granica. Za to je vrijeme Lutosławski ispunjavao važne glazbene uloge u Poljskoj, uključujući sudjelovanje na festivalu *Varšavska jesen*, utemeljenom 1956. godine. Godine 1963. nastupio je na 2. Muzičkom biennalu Zagreb, gdje je ravnao prazvedbom *Triju pjesama Henrija Michauxa* (*Trois poèmes d'Henri Michaux*). Iako je Witold Lutosławski najpoznatiji po orkestralnim djelima, pisao je i klavirske skladbe, dječje pjesme, zborna djela te gudački kvartet (1964.). Njegova kasnija djela, kao što su Koncert za violončelo i orkestar (1970.), *Epitaf* za obou i glasovir (1979.) i *Grave* iz 1981. za violončelo i glasovir, *Lanac 2: Dijalog za violinu i orkestar* (1985.), Klavirski koncert (1988.), Simfonija br. 4 (1992.) i dr., karakterizira stil prozračnijih harmonijskih struktura i ograničene uporabe aleatoričke tehnike s primjenom tzv. tehnike ulančavanja, koja teži lančanom ispreplitanju početka i kraja skladbe. U turbulentnim kasnim sedamdesetim godinama do kasnih osamdesetih godina prošloga stoljeća, u kojima se pokret *Solidarnost* borio za oslobođenje od komunističke vlasti u Poljskoj prije pada Berlinskoga zida 1989. godine, Lutosławski je prepoznat kao dio neslužbenoga moralnog vodstva koji je otvoreno svjedočio o šteti prouzročenoj staljinističkim kulturnim diktatima 1950-ih te je aktivno sudjelovao u umjetničkom bojkotu državnih medija sve do slobodnih izbora 1988./1989. godine.

Orkestralni opus Witolda Lutosławskog zauzima središnje mjesto u povijesti orkestralne glazbe druge polovice 20. stoljeća. Jedan od razloga za to je, kako navodi skladatelj i stručnjak za poljsku glazbu Adrian Thomas (2010.), „što je njegovu glazbu oblikovao kontekst poljskoga skladatelja, a dijelom zato što je nastojao biti neovisan o tom kontekstu. Sebe je radije vidio kao dio glazbene tradicije 20. stoljeća i estetike Bartóka, Debussyja i Stravinskog, nego tradicije i estetike Szymanowskog ili mladih sunarodnjaka, kao što su Górecki ili Penderecki.“ **Koncert za orkestar** prouzveden je 26. studenoga 1954. u Varšavi, na vrhuncu razdoblja doktrine socijalističkoga realizma te skladateljeva „folklornog razdoblja“. Lutosławski se oprostio od folkloru s *Pet pjesni preludija*, za klarinet i klavir (1954.), koji su nastali nakon Koncerta za orkestar. Jedan od načina na koji su se skladatelji prilagođavali ograničenjima društveno-političkih okolnosti bila je upravo primjena nacionalne tradicijske glazbe. „Lutosławski je bio jedini u Poljskoj koji je vidio simfonijski potencijal u takvim izvorima, a čak se i on, u kasnijim godinama, činio obzirno ponosan na svoje postignuće u Koncertu za orkestar“, ističe Thomas. Kako saznajemo od skladatelja Stevensa Stuckyja (2007.), prilika Lutosławskom da svoj funkcionalni stil temeljen na folkloru upotrijebi u ambicioznije svrhe, ukazala se 1950. godine, kad ga je Witold Rowicki, ravnatelj Varšavske filharmonije, zamolio da sklada nešto briljantno čime bi orkestar mogao proslaviti svoj ponovni početak rada nakon njemačkoga razaranja te pokazati svoje sposobnosti. Tako je nastao trostavačni Koncert za orkestar koji je Lutosławski skladao četiri

godine (1950.–1954.) te sažeo, kako navodi skladatelj Charles Bodman Rae (2001.), „sve tehnike usvojene do tog vremena, ali bez upotrebe dodekafonije, u kojoj je, u tom trenutku, skladao isključivo privatno“. Uvodnu Intradu, *Allegro maestoso*, Lutosławski oblikuje kao proširenu uvertiru postavljenu na ostanatnom 9/8 ritmu bubnja. Glavnu temu virtuoznog i prozračnog drugog stavka, *Capriccio notturno ed Arioso: Vivace – Capriccio*, donosi violina koju slijede dionice gudača i puhača do ekspresivnog *Ariosa* i kulminacije u reprizi uvodnog *capriccia*. Težište cijelog Koncerta je na trodijelno koncipiranom trećem stavku u tempu *Andante con moto – Allegro giusto* koji zauzima više od polovice ukupne duljine koncerta. Prvi je dio *Passacaglia* u obliku teme s varijacijama koja je prvi primjer tehnike ulančavanja koju je Lutosławski temeljitije istražio 1980-ih. Slijedi živahna *Toccata* u bogatom simfonijskom ruhu i finalni *Corale* s nizom povezanih koda koje donose uzbudljiv završetak djela, za koji Thomas ističe da je to „u prijelazu iz tame u svjetlost, alegorija nade individualne kreativnosti, ali i djelo koje priznaje postulate kulturno-političkog konteksta u kojem je nastalo“. U toj se skladbi očituje skladateljjev disciplinirani stil, čvrsta formalna konstrukcija i jasan smisao za logiku razvoja tematskog materijala, uz znatno oslanjanje na folklornu građu. U Koncertu je odabrao najmanje jedanaest tradicijskih narodnih napjeva s lokaliteta Mazovije oko Varšave, koje je prikupio etnograf iz 19. stoljeća Oskar Kolberg. Lutosławski ih je kreativno transformirao i unio u svoj glazbeni izraz, bez doslovnog citiranja. Iako se taj koncert često (i predugo) uspoređuje s Bartókovim Koncertom za orkestar napisanim otprilike deset godina prije, ta dva djela zapravo imaju vrlo malo zajedničkog. „Za razliku od Bartóka, Koncert za orkestar Lutosławskoga prožet je poljskim tradicijskim melodijama koje su tu tek sirovi materijal za radikalnu transformaciju u temu, kontrapunkte i složene orkestralne teksture. To je genijalan pristup: tvar glazbe nedvojbeno je ‘nacionalna’ do te mjere da je politički neosporna, ali dovoljno moderna i osobna da probije okvire onoga što se u Poljskoj nazivalo socijalističkim realizmom, lokalnom varijantom sovjetskoga umjetničkog *creda*. Ovdje je skladatelj gospodar, a ne rob folkloru.“ (Charles Bodman Rae)

Organizator i nakladnik:
Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog
Trg Stjepana Radića 4, 10000 Zagreb
Za nakladnika: Nina Čalopek, ravnateljica
Producentica: Lana Merkaš
Urednica: Sonja Mrnjavčić
Autorica teksta: Srđana Vrsalović

Lektorica: Rosanda Tometić
Grafičko rješenje naslovnice: Emil Šimik, Ekonik d.o.o.
Oblikovanje i grafička priprema: Daniel Ille
Tisak: Intergrafika TTŽ d.o.o., Zagreb
Naklada: 300 primjeraka
Cijena: 2,65 eura

LISINSKI
SUBOTOM
SVIJET NA
DLANU
23/24

25. 11. 2023.

IVETA APKALNA, orgulje

Program:
djela Philipa Glassa i Johana Sebastiana Bacha

'Kraljica instrumenata' u rukama 'kraljice orgulja' Ivete Apkalne, večer tradicije i novih otkrića!

Orguljašica **Iveta Apkalna** u svojoj domovini Latviji ima status superzvijezde! Vlada Republike Latvije dodijelila joj je i najviše državno odličje za zasluge u kulturi, *Orden s tri zvijezde*, a nositeljica je i mnogih drugih nagrada profesionalnih glazbenih udruga i institucija u kulturi. Da je riječ o iznimnoj glazbenici i jednoj od vodećih svjetskih orguljašica, potvrđuju i njezini nastupi s najpoznatijim orkestrima svijeta (Berlinska filharmonija, Kraljevski Concertgebouw orkestar i Orkestar iz Clevelanda), pod ravnanjem takvih čarobnjaka dirigentskog štapića kao što su Mariss Jansons, Kent Nagano, Gustavo Dudamel ili Andris Nelsons. Velika čast i priznanje Iveti Apkalni bio je poziv da preuzme titulu glavne orguljašice Klaisovih orgulja u novosagrađenoj hamburškoj Filharmoniji na Labi. O njezinu svjetonazoru i posvećenosti glazbi govori i podatak da, iako svjetski poznata orguljašica koja dobiva pozive za nastupe u najprestižnijim koncertnim dvoranama svijeta, još uvijek svira na misama u malim crkvama svoje domovine i uvjeren je da „svojim orguljskim zvukom može zagrliti ljude koji je slušaju“. Kako kaže, uvijek nastoji „koncertnim programima ispričati neku uzbuđljivu priču“, u čemu, očito, itekako uspijeva!

LISINSKI
SUBOTOM
SVIJET NA
DLANU
23/24

2. 12. 2023.

MAĐARSKA NACIONALNA FILHARMONIJA

ALEVTINA IOFFE, dirigentica
ALEKSANDER MALOFEJEV, glasovir

Program:
Sergej Sergejevič Prokofjev: Suita iz baleta *Romeo i Julija*, op. 64 (izbor: Alevtina Ioffe)
Franz Liszt: *Ples mrtvaca*, fantazija za glasovir i orkestar, S. 126
Frédéric Chopin: Andante spianato i Velika briljantna poloneza za glasovir i orkestar, op. 22
Béla Bartók: Suita iz baleta *Čudesni mandarin*, op. 19

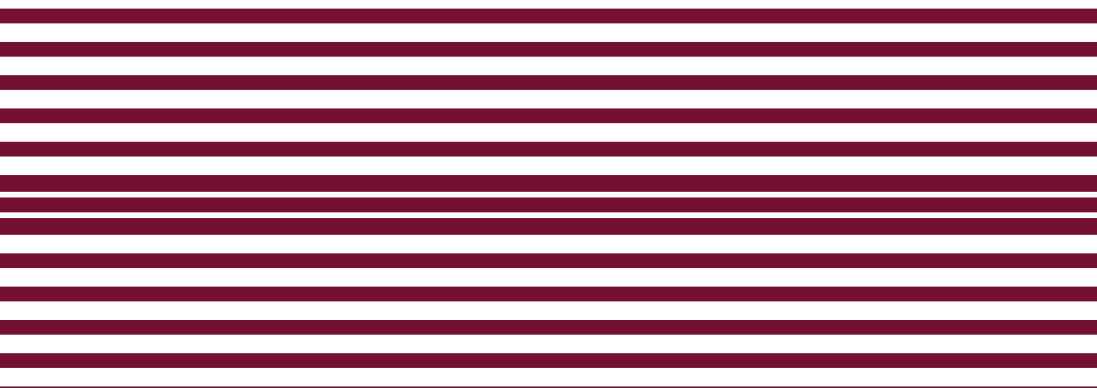
Večer glazbe strasti najboljega mađarskog orkestra, izvanserijske dirigentice i novog dragulja u kruni svjetske klasične glazbe!

Mađarska nacionalna klasična glazba može se pohvaliti nizom glazbenih genija koji su oblikovali svjetsku povijest glazbe, a **Mađarska nacionalna filharmonija**, koja ove godine obilježava stotu godišnjicu utemeljenja, najprestižniji je nacionalni orkestar. Glazbena kritika apostrofira ga kao „orkestar golemog potencijala koji fokusiranim i senzitivnim muziciranjem svojih glazbenika-virtuoza doseže blistave vrhunce umijeća orkestralnog glazbovanja“! Iako, nažalost, još uvijek nije uobičajeno da takvim vrhunskim orkestrima ravnaju žene, mlada dirigentica **Alevtina Ioffe**, jedna je od „najintrigantnijih dirigenata svoje generacije“, a njezine glazbene interpretacije u mnogočemu su superiorne onima njezinih muških kolega.

Kada već govorimo o vrhunskim interpretacijama, ljubiteljima glazbe i našim pretplatnicima nudimo mogućnost susreta s najnovijim „čudom ruske pijanističke škole“ (*Corriere della Sera*) – **Aleksanderom Malofejevim**! Malofejev se, kao rijetko koji *wunderkind* u povijesti, može pohvaliti da je već kao dvanaestogodišnjak osvojio jedno od najvećih svjetskih pijanističkih natjecanja, Međunarodno natjecanje *Petar Iljič Čajkovski* u Moskvi (apsolutno prvo mjesto i zlatna medalja!), a potom Kinesko međunarodno pijanističko natjecanje te međunarodna pijanistička natjecanja u Bergamu i Brescii u Italiji. Nakon tih trijumfa, Malofejevu su širom otvorena vrata svih koncertnih ciklusa svijeta i on danas kao solist nastupa s najvećim svjetskim orkestrima, kao što su Festivalski orkestar iz Lucerna, Orkestar iz Philadelphije ili Filharmonija milanske Scale, pod ravnanjem dirigenata kao što su Riccardo Chailly, Fabio Luisi ili Michael Tilson Thomas. Antologijska djela velikih Mađara Liszta i Bartóka uz glazbu Chopina i Prokofjeva, uz sjajne interprete, zalog su večeri ispunjene glazbenim užitkom!

100 GODINA GLAZBE:
UČENJEM, STVARANJEM,
ISTRAŽIVANJEM...

U suradnji s Muzičkom akademijom
Sveučilišta u Zagrebu

